

FSD3180

**Sateenkaariperheiden äitien kokemukset
parisuhteen päättymisestä 2016**

Aineisto-opas

TIETOARKISTO

Tämän aineisto-oppaan viittaustiedot:

Sateenkaariperheiden äitien kokemukset parisuhteen päättymisestä 2016 [aineisto-opas]. Yhteiskuntatieteellinen tietoarkisto [tuottaja ja jakaja], 2018.

Aineisto-opas on luotu aineiston versiosta 1.0 (19.12.2017).

Yhteiskuntatieteellinen tietoarkisto
33014 Tampereen yliopisto

Asiakaspalvelu:
asiakaspalvelu.fsd@uta.fi
040 190 1442

Palveluportaali Aila:
<https://services.fsd.uta.fi/>

Yhteiskuntatieteellinen tietoarkisto
<http://www.fsd.uta.fi/>

Lukijalle

Tämä aineisto-opas on osa Tietoarkistoon arkistoitua tutkimusaineistoa FSD3180. Oppaan alussa on tiedot aineiston sisällöstä, aineiston rakenteesta ja keruusta sekä luettelo julkaisuista, joissa aineistoa on käytetty. Opas sisältää myös aineiston keräämisessä käytetyt dokumentit, esimerkiksi mahdolliset haastattelukysymykset, kirjoitusohjeet, tutkimuskutsut, litterointiohjeet tai virikemateriaalit. Tekstiaineistoista mukana on usein lisäksi aineistonäyte, josta selviää esimerkiksi käytetty litterointitaso.

Liitteenä olevat aineistoon kuuluvat dokumentit on tarvittaessa anonymisoitu. Kaikki oppaan sisältämät aineiston keräämisessä käytetyt dokumentit toimitetaan asiakkaalle aineiston latauksen yhteydessä myös erillisinä tiedostoina

Aineistoon ja sen tekijöihin tulee viitata asianmukaisesti kaikissa julkaisuissa ja esityksissä, joissa aineistoa käytetään. Tietoarkiston antaman malliviittaustiedon voi merkitä lähdeluetteloon sellaisenaan tai sitä voi muokata julkaisun käytäntöjen mukaisesti. Malliviittaus:

Jauhiainen, Iida (Helsingin yliopisto): Sateenkaariperheiden äitien kokemukset parisuhteen päättymisestä 2016 [sähköinen tietoaineisto]. Versio 1.0 (2017-12-19).
Yhteiskuntatieteellinen tietoarkisto [jakaja]. <http://urn.fi/urn:nbn:fi:fsd:T-FSD3180>

Tietoarkistoon on lähetettävä viitetiedot kaikista julkaisuista, joissa käyttäjä hyödyntää aineistoa. Aineiston alkuperäiset tekijät ja tietoarkisto eivät ole vastuussa aineiston jatkokäytössä tuotetuista tuloksista ja tulkinnoista.

Sisältö

1	Aineiston kuvailu	1
1.1	Aineiston otsikot ja datan versio	1
1.2	Sisällön kuvaus	1
1.3	Aineiston rakenne ja keruu	2
1.4	Aineiston käyttö	3
A	Esite tutkittaville	5
B	Aineistonäyte	9

Luku 1

Aineiston kuvailu

1.1 Aineiston otsikot ja datan versio

Aineiston nimi: Sateenkaariperheiden äitien kokemukset parisuhteen päättymisestä 2016

Aineiston nimi englanniksi: LGBT Mothers' Experiences of Break-Up 2016

Aineisto-opas on luotu aineiston versiosta 1.0 (19.12.2017).

1.2 Sisällön kuvaus

Tekijät

Jauhiainen, Iida (Helsingin yliopisto. Sosiaalityö)

Aineiston tekijänoikeudet

Tietoarkiston ja aineiston luovuttajan tekemän sopimuksen mukaisesti.

Aineiston luovuttaja

Jauhiainen, Iida (Helsingin yliopisto. Sosiaalityö)

Aineisto luovutettu arkistoon

13.6.2017

Asiasanat

biseksuaalit; elämänmuutokset; eroaminen; homoseksuaalit; lapsen huolto; lapset; lesbot; parisuhteet; perheensisäinen adoptio; perheet; rekisteröity parisuhde; sateenkaariperheet; seksuaa-

livähemmistöt; vanhemmuus

Tieteenala / Aihealue

OKM:n tieteenalaluokitus: yhteiskuntatieteet

CESSDAn luokitus: perhe-elämä, avioliitto ja sukupolvet; sukupuoli ja sukupuoliroolit

Sarjakuvaus

Tämä aineisto kuuluu sarjaan:

Aineistot, jotka eivät kuulu sarjaan

Yksittäiset aineistot, jotka eivät kuulu mihinkään sarjaan.

Sisällön kuvaus

Aineisto kattaa seitsemän sateenkaariperheen äidin haastattelut, jotka käsittelevät kokemuksia parisuhteen päättymisestä. Haastatteluiden teemat liittyvät parisuhteen päättymisen tuomiin muutoksiin lasten elämäntilanteeseen sekä haastateltavan omaan vanhemmuuteen.

Haastateltavat kertovat muun muassa siitä, millaista arki oli parisuhteessa, miten ero tapahtui ja miten se vaikutti arjen käytäntöihin. Lapsien osalta haastateltavat kertovat huoltajuusjärjestelyistä sekä siitä, miten he ajattelevat lasten kokeneen eron. Myös esimerkiksi äitiyslakiin otetaan kantaa.

Taustamuuttujia haastatteluissa ovat haastattelupäivämäärä, haastateltavan sukupuoli sekä haastateltavan asuinpaikka. Aineistosta on tehty html-versio, jonka hakemiston avulla haastatteluja on helppo selata.

1.3 Aineiston rakenne ja keruu

Maa: Suomi

Kohdealue: Suomi

Havainto/aineistoyksikkötyyppi: Henkilö, Perhe

Perusjoukko/otos: Parisuhteestaan eronneet sateenkaariperheiden äidit

Aineistonkeruun ajankohta: toukokuu 2016 – kesäkuu 2016

Kerääjät: Jauhiainen, Iida (Helsingin yliopisto. Sosiaalityö)

Aineistonkeruun tekniikka: Haastattelu

Keruväline tai -ohje: Haastatteluteemat tai haastattelurunko

Tutkimuksen aikaulottuvuus: Poikkileikkausaineisto

Havainto/aineistoyksiköiden valinta: Ei-todennäköisyysotanta: itsestään muotoutunut näyte
Haastattelukutsua jaettiin muun muassa Sateenkaariperheet ry:n uutiskirjeessä ja Facebook-ryhmässä. Haastattelupyynnön nähtyään äidit olivat itse aloitteellisia ja ottivat yhteyttä tutkijaan. He myös kertoivat tutkimuksesta eteenpäin tutuilleen.

Aineiston määrä: Seitsemän txt-muotoista haastattelua, joiden pituus litteroituna yhteensä n. 90 sivua. Lisäksi aineistosta tehty html-tiedostot.

1.4 Aineiston käyttö

Aineiston käytössä huomioitavaa

Tutkija on anonymisoinut aineiston. Aineisto on konvertoitu txt-muotoon.

Julkaisut

Jauhiainen, Iida (2017) Sateenkaariperheiden äitien kokemukset parisuhteen päättymisestä. Pro gradu -tutkielma, Helsingin yliopisto.

Ajantasainen julkaisuluettelo aineiston kuvailun yhteydessä osoitteessa

<https://services.fsd.uta.fi/catalogue/FSD3180>

[Käytän ja kuvailun oheismateriaalit]

Jauhiainen, Iida (2017) Sateenkaariperheiden äitien kokemukset parisuhteen päättymisestä. Pro gradu -tutkielma, Helsingin yliopisto.

Aineiston sijainti

Yhteiskuntatieteellinen tietoarkisto

Käyttöoikeudet

Aineisto on käytettävissä (C) vain tutkimukseen ja ylempiin opinnäytteisiin (esim. pro graduun, lisenssiaatin- ja väitöstutkimukseen).

Liite A

Esite tutkittaville

FSD3180 SATEENKAARIPERHEIDEN ÄITIEN KOKEMUKSET PARISUHTEEN PÄÄTTYMISESTÄ 2016

FSD3180 LGBT MOTHERS' EXPERIENCES OF BREAK-UP 2016

Tämä dokumentti on osa yllä mainittua Yhteiskuntatieteelliseen tietoaarkistoon arkistoitua tutkimusaineistoa.

Dokumenttia hyödyntävien tulee viitata siihen asianmukaisesti lähdeviitteellä.

Lisätiedot: <http://www.fsd.uta.fi/>

This document forms a part of the above mentioned dataset, archived at the Finnish Social Science Data Archive.

If the document is used or referred to in any way, the source must be acknowledged by means of an appropriate bibliographic citation.

More information: <http://www.fsd.uta.fi/>

Detta dokument utgör en del av den ovannämnda datamängden, arkiverad på Finlands samhällsvetenskapliga dataarkiv.

Om dokument är utnyttjat eller refererat till måste källan anges i form av bibliografisk referens.

Mer information: <http://www.fsd.uta.fi/>

LIITE 1. INFORMOINTIKIRJE HAASTATELTAVILLE

Hyvä vastaanottaja,

olen sosiaalityön pääaineopiskelija Helsingin yliopiston valtiotieteellisessä tiedekunnassa ja etsin haastateltavia pro gradu -tutkielmaani. Pro gradu -tutkielmani käsittelee sateenkaariperheiden erotilanteita vanhempien kokemuksista käsin. Tutkimuksen tavoitteena on tuottaa tieteellistä tietoa sateenkaariperheiden erotilanteista jo olemassa olevan kokemustiedon rinnalle. Olen kiinnostunut eronneiden sateenkaariperheen vanhempien kokemuksista erosta ja sen myötä myös lapsen asemasta erossa.

Etsin haastateltavaksi eronneita sateenkaariperheen vanhempia, jotka ovat halukkaita kertomaan omista kokemuksistaan eroon liittyen. Vanhempia ovat tutkimuksessani kaikki sateenkaariperheen aikuiset, jotka kokevat itsensä vanhemmiksi. Vanhempia ovat siis juridisten ja biologisten vanhempien ohella myös perheen sosiaaliset vanhemmat ja ne, joilla ei ole lapsen biologista tai juridista suhdetta. Erolla tarkoitan kaikkia lapsen vanhempien välisiä eroja (avoero, avioero, ero rekisteröidystä parisuhteesta, ero parisuhteesta).

Osallistuminen haastatteluun on vapaaehtoista ja haastateltavalla on koska tahansa oikeus keskeyttää osallistumisensa, kieltäytyä vastaamasta hänelle esitettyyn kysymykseen tai kieltää oman haastatteluaineiston käyttö tutkimustuloksia analysoitaessa. Haastattelu kestää noin 45 minuuttia. Haastattelu nauhoitetaan, jonka jälkeen se kirjoitetaan tekstitiedostoksi. Nauhoite hävitetään ja tekstitiedostosta poistetaan kaikki sellaiset tiedot, joista haastateltava voidaan tunnistaa, esimerkiksi nimitiedot. Haastateltavat saavat itse päättää arkistoidaanko tutkimusmateriaali mahdollisia myöhempiä tutkimusprojekteja varten. Tutkimustulokset raportoidaan kirjallisessa työssä, joka julkaistaan Helsingin yliopistossa. Haastateltavien kokemuksista raportoidaan tutkimusjulkaisussa siten, ettei yksittäisiä henkilöitä voida tunnistaa. Tutkimuksen on määrä valmistua joulukuussa 2016. Mikäli teille herää kysymyksiä tutkimukseen liittyen, voitte ottaa yhteyttä minuun sähköpostitse tai puhelimitse.

Ystävällisin terveisin,
Iida Jauhiainen

Liite B

Aineistonäyte

FSD3180 SATEENKAARIPERHEIDEN ÄITIEN KOKEMUKSET PARISUHTEEN PÄÄTTYMISESTÄ 2016

FSD3180 LGBT MOTHERS' EXPERIENCES OF BREAK-UP 2016

Tämä dokumentti on osa yllä mainittua Yhteiskuntatieteelliseen tietoaarkistoon arkistoitua tutkimusaineistoa.

Dokumenttia hyödyntävien tulee viitata siihen asianmukaisesti lähdeviitteellä.

Lisätiedot: <http://www.fsd.uta.fi/>

This document forms a part of the above mentioned dataset, archived at the Finnish Social Science Data Archive.

If the document is used or referred to in any way, the source must be acknowledged by means of an appropriate bibliographic citation.

More information: <http://www.fsd.uta.fi/>

Detta dokument utgör en del av den ovannämnda datamängden, arkiverad på Finlands samhällsvetenskapliga dataarkiv.

Om dokument är utnyttjat eller refererat till måste källan anges i form av bibliografisk referens.

Mer information: <http://www.fsd.uta.fi/>

T: Lähdetään liikkeelle kysymyksestä, että mitä haluaisit kertoa eron vaikutuksesta sinun lapsen tai lasten elämäntilanteeseen?

H4: No olihan se heille iso muutos, koska me siirryimme tällaiseen vuoroviikkoasumiseen. Se oli iso muutos niiden elämässä. Vaihdamme – he vaihtavat viikon välein asuinpaikkaa ihan konkreettisesti. Varmaan ero oli niille surullinen asia, mutta he eivät ole oikein koskaan siitä kauheasti halunneet puhua. Ehkä se on vähän hankalaa. Tai ehkä he ovat epävarmoja siitä, miten me suhtaudutaan. Että he haluavat ehkä vähän pysyä puolueettomina. [tauko] Mutta ero on jatkuvasti läsnä lasten arkipäivässä. Juuri konkreettisesti siinä, että he pääsääntöisesti vaihtavat viikon välein paikkaa ja elävät osin... Niin kuin he välillä aina sanovat, että he elävät osin jossain matkakassissa. Että niillä on tavarat kassissa ja he vaan siirtävät sitä kassia paikasta toiseen. Mutta sitten toisaalta lasten alkuperäinen koti, jossa he ovat asuneet osin koko ikänsä, säilyi. Ja sitten koulu ja kaverit ovat säilyneet, eli ero ei ole niihin kuvioihin vaikuttanut. Siitä erilleen muuttamisesta on nyt aikaa – tulee jouluna [x] vuotta, tai joulukuussa. Niin, että...

T: Eli ero tarkoitti konkreettisia muutoksia.

H4: Niin. En osaa sanoa – varmaan lapsista tuli ihmisinä varautuneempia, eli joku sellainen vakavuuden aste tuli mukaan.

